

AnsSwart

from moment to moment to moment

7 jaar werken van AnsSwart

(1987 -1994)

Er bestaan in de kosmogonie van de Mayacultuur van het oude Mexico vele legenden over de Quetzalcoatl, de Gevederde Slang, die in zijn naam zowel het aardse als het spirituele verenigt en symbool staat voor het leven zelf.

Er bestaat een oeroude symboliek der getallen waarin het getal niet als een kwantiteit (hoeveelheid) maar als een kwaliteit (hoedanigheid) wordt beschouwd en waarin het getal 7 een zeer bijzondere plaats inneemt. Dit getal wordt zowel goddelijk als maagdelijk genoemd en wel om de unieke positie die het heeft in de reeks van 1 t/m 9. Daarbij is dit getal de som van de getallen 3 en 4. Van oudsher is 3 in deze filosofie uitdrukking van het transcendente, het spirituele, en 4 het symbool van de materie, de aarde.

Wie het werk van Ans Swart met deze twee gegevenheden in het achterhoofd beschouwt, kan niet

anders dan getroffen worden door de subtiliteit waarmee zij uitersten met elkaar weet te verenigen en het onzegbare tot uitdrukking brengt. Toch houdt zij zichzelf nauwelijks bezig met het getal en kwam zij eerst in 1991 op haar reis naar Mexico in aanraking met de cultuur der Maya's waar de Quetzalcoatl zo'n diepe indruk op haar maakte. Alsof zij onbewust zichzelf herkende.

IJL VERBONDEN (1990)

Ans Swart, performer, schilderes, action-painter, klankkunstenares. Zij past in elk kader en ontsnapt aan alle. Voor haar is er geen wezenlijk verschil. »Het is het denken dat deelt« zegt zij. »Het wezenlijke is één en ondeelbaar, zowel zichtbaar als onzichtbaar, zowel statisch als gelijktijdig dynamisch.« Wie een kader aanbrengt, kadert zichzelf, ontnemt zich het overzicht en mist de essentie. Elke benoeming creëert per definitie

afstand tussen het inwezenlijke van de vorm en de vorm die daar uitdrukking van is. Alsof er een grens getrokken wordt tussen bewogenheid en beweging, tussen klank en vibratie. Maar wie voor het eerst met een overzicht van het werk van Ans Swart wordt geconfronteerd zou zich verwonderd kunnen afvragen wat het verband is tussen haar performances en haar schilderen. Als zij, na een uiterst actieve performance-periode, in de jaren 90 terugkeert naar het realistische object op het ingekaderd doek, lijkt een conclusie dat zij terugvalt en teruggrijpt naar de zekerheid van de conventionele vorm haast onontkoombaar.

Maar juist een oeuvre dat zulke (schijnbare) tegenstellingen laat zien als bij haar het geval is, dwingt tot verdergaande reflexie dan een al te gemakkelijk oordeel.

Deze catalogus geeft een overzicht van haar ontwikkeling van de laatste 7 jaren: 1987-1994
1994 - 7 = Berlijn
Berlijn - 7 = Arnhem
In Arnhem studeerde zij aan de kunstakademie, afdeling Vrij Beeldend, hoofdvak schilderen, en is een van de initiatiefnemers van de manifestatie »Beeldend beweging; moderne dans in relatie tot beeldende kunst« die in 1981 in de akademie wordt gehouden en waarvoor zij mij als gastdocente uitnodigt. Zo ontmoet ik Ans.

We werken met klank, kleur en beweging in één samenhangende impuls waarvan de »stroke of the brush« het onmiddellijke gevolg en de onfeilbare neerslag is.

Later zegt zij mij: *»Sinds jouw lessen kan ik niet meer eenvoudig voor mijn ezel staan en een compositie op het linnen maken. Door de ruimtelijke klanken bewegingssessies heb je een essentiële verandering in mijn manier van werken teweeg gebracht.«*

Natuurlijk was ik het niet die de verandering teweeg bracht. Hoogstens fungeerde ik als »trigger« op het juiste moment waardoor zij de definitieve ommezwaai maakte. Anderen, zoals Anne Walsemann, Ulrike Rosenbach, Kosana Luca, hadden de weg al gebaand. De belangstelling van Ans voor andere, verwante, kunstvormen hadden haar in contact gebracht met het werk van Bob Wilson, Merce Cunningham, Robert Rauschenberg, Bewth.

Het schilderen-alleen benauwt haar. Het is te afstandelijk. Het trekt een niemandsland op tussen haar innerlijke energie en de dynamische lijn die op het doek verschijnt. Alsof zij niet werkelijk betrokken is, te weinig deel uitmaakt van het uiteindelijke werk. De stap naar de performance-vorm is dan de logische consequentie. Zij wil ín het doek zijn, meer nog, identiek zijn aan het

schilderij. In haar performances is het de fysieke ruimte die het kader bepaalt, is het de beweging van haar lichaam die de dynamiek aanbrengt, en is het de klank van haar stem die de kleur creëert. Zo verlegt zij het accent van de beperkte ruimte van het doek naar het tijds-

LOOSING WEIGT (1988)

apekt van de beweging. *»Vanuit de beweging te schilderen, een ontwikkeling die begint in het lichaam. De stem als motor van de beweging en de beweging als motor van het schilderen. Wat mij boeit is het totaal betrokken-zijn, totaal deel-zijn van het schildersproces.«* (1987)

Steeds centraler komt in haar werk het concept: binnen-buiten. Binnen en buiten, gescheiden en verbonden door de beweging. De beweging als grensvlak, het dynamische gebaar.

Maar ook: binnen en buiten gescheiden door de uitdrukking die vorm geeft, gescheiden door onzekerheid, gescheiden door de beperking, gescheiden door het denken. Aanvankelijk werkt zij heel letterlijk met dit thema door in de beslotenheid van haar atelier banen papier te beschilderen die zij vervolgens vanaf de dakgoot naar buiten hangt. 1981. Maar de idee gaat veel verder en krijgt zijn werkelijke beslag tijdens haar Berlijnse jaar in 1987 met de performance *»Ich, die Reise meiner Schwester«*. Zij werkt dan vanuit de spiraalvorm, een 7-kringen labyrint, dat zowel een binnenwaartse als een buitenwaartse beweging toont; een gaan van binnen naar buiten naar binnen. Het wordt een performance in 7 fasen, geïnspireerd door haar eigen verleden wat zij onderscheidt in 7 periodes van innerlijk dwalen en zoeken om tot het eigen centrum te geraken. Zo brengt zij het meest intieme van zichzelf naar buiten en neemt de confrontatie met het publiek in zich op, mee naar haar binnenste.

Berlijn zelf is voor haar als de beweging van een spiraal, een grens tussen binnen en buiten. Het is confrontatie, tumult, bezinning. De Berlijnse Muur werpt haar terug op zichzelf wanneer zij schrijft: *»Ikzelf ben een muur, de muur tussen hetgeen ik laat zien en hetgeen ik niet laat zien«*.

In Berlijn werkt zij met Barbara Heinisch, Egon Schrick, Birgit Ruttkowski, volgt workshops bij Ruth Zapor, Bob Rease, Patricia Bardie, heeft ontmoetingen en uitwisselingen met kunstenaars als Claus Abromeith, Armando, Bärbel Bohley.

Berlijn is als het omspitten van de vruchtbare akker; het brengt het binnenste naar buiten, het onderste naar boven.

Het schilderen en de performances wisselen elkaar gedurende deze jaren af als een organische in- en uitademing; beide zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden ook al lijken zij op zichzelf te bestaan. Maar het is als de onnoembare periode tussen elke in- en uitademing welke aan beide zin verleent. Tenslotte zijn in- en uitademing slechts uitdrukking van deze onnoembare tussenperiode van transcendente werkelijkheid. Zelf zegt zij: *»Het gaat mij om de vrijheid. De optimale vrijheid binnen elke gegeven maat. Elke maat geeft in principe precies dezelfde vrijheid. Immers vrijheid is per definitie grenzeloos terwijl maat per definitie begrensd is.«*

De gespletenheid van de stad accentueert voor haar het begrip vrijheid. Maar hoe vrijheid tot uitdrukking te brengen, anders dan door heerschappij over de materie.

Het is de relatie tussen idee en vorm. Voor haar is het een uitda-

ging de vrijheid die zij tijdens de performances ervaart, te transformeren tot eenzelfde vrijheid binnen een vastomrand kader. In deze periode ontstaan o.a. de schilderijen: *»Alarmstufe Eins«* en *»Ich atme noch«*.

BLAUWE VAAS (1993)

Maar het is ook precies omgekeerd, want, schrijft zij (oktober 93): *»De performances waren niet alleen bevrijdend voor mij maar meestal ook frustrerend. Pas als het er allemaal niet meer toe doet, zal ik de enige, ware, echte performance kunnen maken. Daarvoor moest ik ook deze strijd aangaan, om dáár uit te komen. De energie van mijn strijd is mijn kracht geworden.«* Het is vanuit die kracht dat zij 7 jaar na haar eerste performance

de performance als kunstvorm relatief stelt en zelfs (tijdelijk) verlaat. In haar dagboek schrijft zij (1990): *»De performance is voorbij. Het is niet meer spontaan, impulsief. Het concept zit in mijn hoofd. Het moment waarop dat ontstaat in mijn atelier, het uitbroeden ervan, vind ik veel interessanter dan het daarna nog eens in een performance-situatie neer te zetten. Het gaat mij nu veel meer om het proces dan om het produkt.«*

Het proces van Zijn. Hoe haar eigen stroming te volgen en gelijktijdig die stroming te zijn. *»Eén te worden met de omgeving als een kameleon.«* Eén te worden met het moment. Het vraagt om opheffing van de scheiding tussen objekt en subjekt, tussen schilder en schilderij, tussen performer en performance. Als Ans de performance-ruimte van de galerie inruilt voor de ruimte van de wereld en rondtrekt tussen Mexico, Georgië, Engeland (1990-1992), heeft zij alleen haar performance-ruimte vergroot. De heilige plaatsen die zij in de buitenwereld zoekt, zijn niet anders dan het eeuwige Zelf dat zij binnen zichzelf zoekt. Wat haar op haar reizen fascineert is de verbinding tussen hemel en aarde (Quetzalcoatl, Mexico), waarbij »aarde« voor haar synoniem is voor genot, sensualiteit, materie en hartstocht, terwijl »hemel« de spiritualiteit, vergeestelijking en het gevoel vertegen-

woordigt (dagboek-notities januari 1991).

Maar wat is de verbinding tussen hemel en aarde anders dan de horizon? En wat is dan die horizon..? Als het publiek niet applaudisseert na een performance die zij n.a.v. haar Georgiëreis presenteert, niet begrijpt wat zij over wil brengen en voorzichtig opmerkt dat zij zich kwetsbaar opstelt, schrijft zij: *«Ik heb er geen moeite mee zo gezien te worden. Tijdens deze momenten (van performance) ben ik een faktor meer dan mijzelf.»*

Deze »faktor meer« is wat haar gaande houdt en wat haar schijnbaar moeiteloos laat terugkeren naar haar schildersezels, het linnen en het penseel. Alsof er geen verschil is tussen een aardbol en een opgespannen doek... Voor AnsSwart is er nauwelijks verschil. Zij zoekt de buitenkant die binnenkant is die buitenkant is. De onnoembare verbinding die met zijn eigen polen samenvalt. Lijfelijheid die spiritualiteit uitstraalt.

In onze discussies over de aard van de kunst, over de hoedanigheid, over het overbodige van de gematerialiseerde vorm op den duur wanneer wij in staat zouden zijn onmiddellijk vanuit het hoger mentaal te communiceren, zegt Ans: *«Ik voel dat je helemaal gelijk hebt, dat het zo is, maar zelf heb ik nog de materie nodig. Het aardse. Het moet vorm hebben en aangepakt*

kunnen worden. Tastbaarheid. Ik heb de aard van een werkpaard. De vorm moet uit mijn handen geboren worden.»

ZONDER GRENZEN (1993)

De schelp op het strand is in zijn hoedanigheid zowel vast als vloeibaar. Waar gaat het een over in het ander? Is de schelp de schelp of verwijst de schelp slechts naar de schelp, naar zichzelf? En wat is dan dat zelf? De schelpschilderijen ontstaan in 1992 en vormen het prelude voor de fase van de vaas. Of de vazenserie ook zou zijn ontstaan zonder haar contacten met het Buddhisme? Zonder haar Tibetaanse Dzogchenleraar Namkhai Norbu Rinpoche wiens teachings zij sinds 1991 volgt? Zonder haar confrontatie met de Raja-yoga die zij samen met mij bestudeert? Zonder

Theo Poel die haar vraagt een vaas te schilderen... gewoon, een vaas...

Waarschijnlijk hebben al deze uiterlijke coïncidenties dezelfde »trigger«-functie als mijn workshop destijds in Arnhem. Waar ik toendertijd mede-verantwoordelijk mocht (lijken te) zijn om Ans weg te halen van het conventionele doek, is het Poel die haar lijkt terug te brengen naar datzelfde doek. En opnieuw: voor Ans Swart maakt het geen verschil. Waar zij zichzelf zocht in de beweging, vindt zij zichzelf terug in de vaas; want een vaas is niets als huid, een subtiel grens tussen binnen en buiten, terwijl dat binnen en buiten gelijktijdig en identiek zijn aan elkaar. *«Ik zoek via de vaasvorm naar mijzelf; er is geen verschil tussen mij en wat buiten mij is.»* Alsof hemel en aarde samenvallen en de horizon wordt opgeheven. Of tot horizon versmelten. Onnoembaar.

© Francis Verdonk

Ruimtenaar initiatiefneemster en voorzitter van
De stichting ConSequentie

Performance
WANDERER...
in Pelze Multi-Media
Berlin 1987
foto
Roswitha Baumeister

Wanderer,
es gibt keinen Weg,
der Weg entsteht
beim Gehen,
der Weg das sind
deine Fußstapfen
und sonst nichts...

Antonio Machado

»en toch het verlangen ergens naar,
wat op zich naar een doel wijst.
Kun je leven zonder doel?
Zonder verlangens? Kun je simpel
weggaan en kijken naar wat er langs
de wegrand groeit of staar je dan
ook niet naar onbekende verten?
Om te kijken waar de weg, waar je
hoopt, heen voert?«

brief aan Francis, september 1987

Sporen volgen, sporen van klanken,

sporen van bewegingen, sporen vastleggen...

Berlijn, donderdag 23 januari 1987

Een dag van alle soorten grijs.

Vers gevallen sneeuw, asfaltsneeuw,
roetsneeuw, zandkleurig sneeuw.

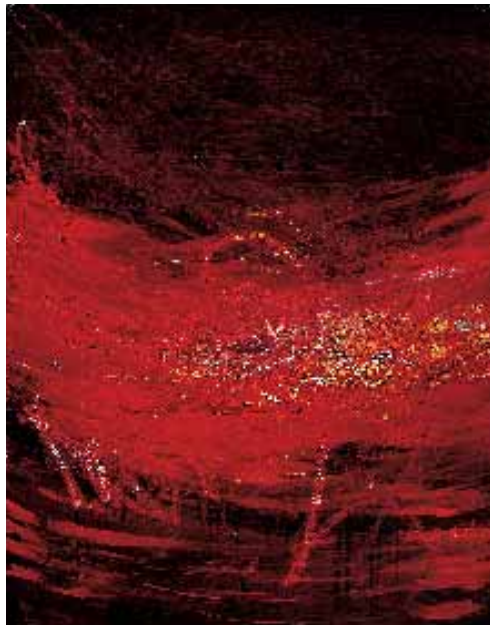
Grijze huizen vervagend in de mist,
autoblik verborgen in een sneeuwval.

Adem verstikkend in de keel, geuren,
stanken, stekende benzinedampen,

kolen en brikettenvuur in verborgen
»Kachelöfen«.

VOOR DE VAL VAN DE MUUR (1989)

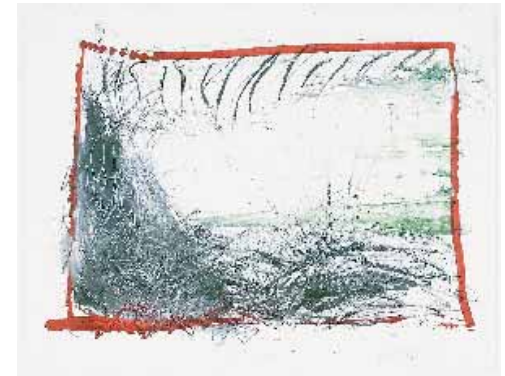
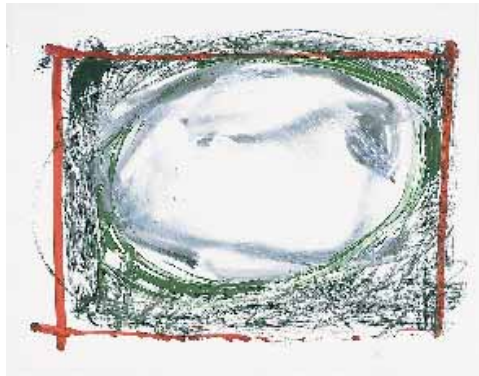
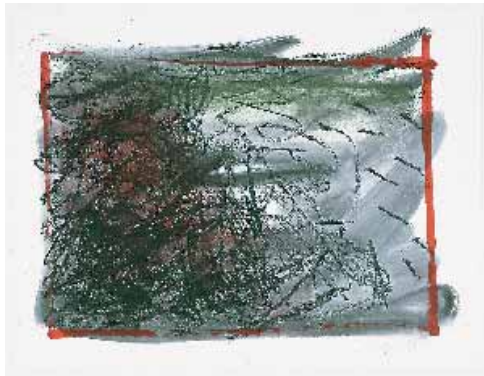
Berlijn 1987

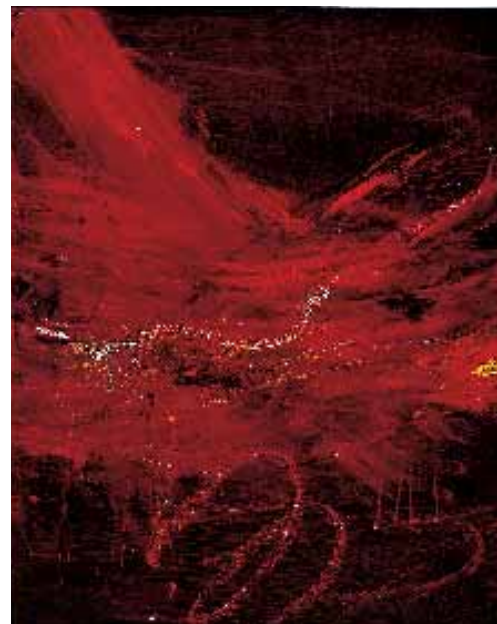

Where is this day,

I know it not, Yesterday reigns, all and every day.

Armando

Ik leef met Berlijn, vooral Oost, ik ben weg van de wereld, in die wereld.

Ik leef met Berlijn, vooral Oost,

Ik heb gisteren 5 tekeningen met verf op papier gemaakt. Ik voel me een

ik ben weg van de wereld, in die wereld. Ik heb gisteren

bezetene, als ik zo werk, uit het diepst van mijn gevoel. Ik heb ze met

5 tekeningen met verf op papier gemaakt. Ik voel me een bezetene,

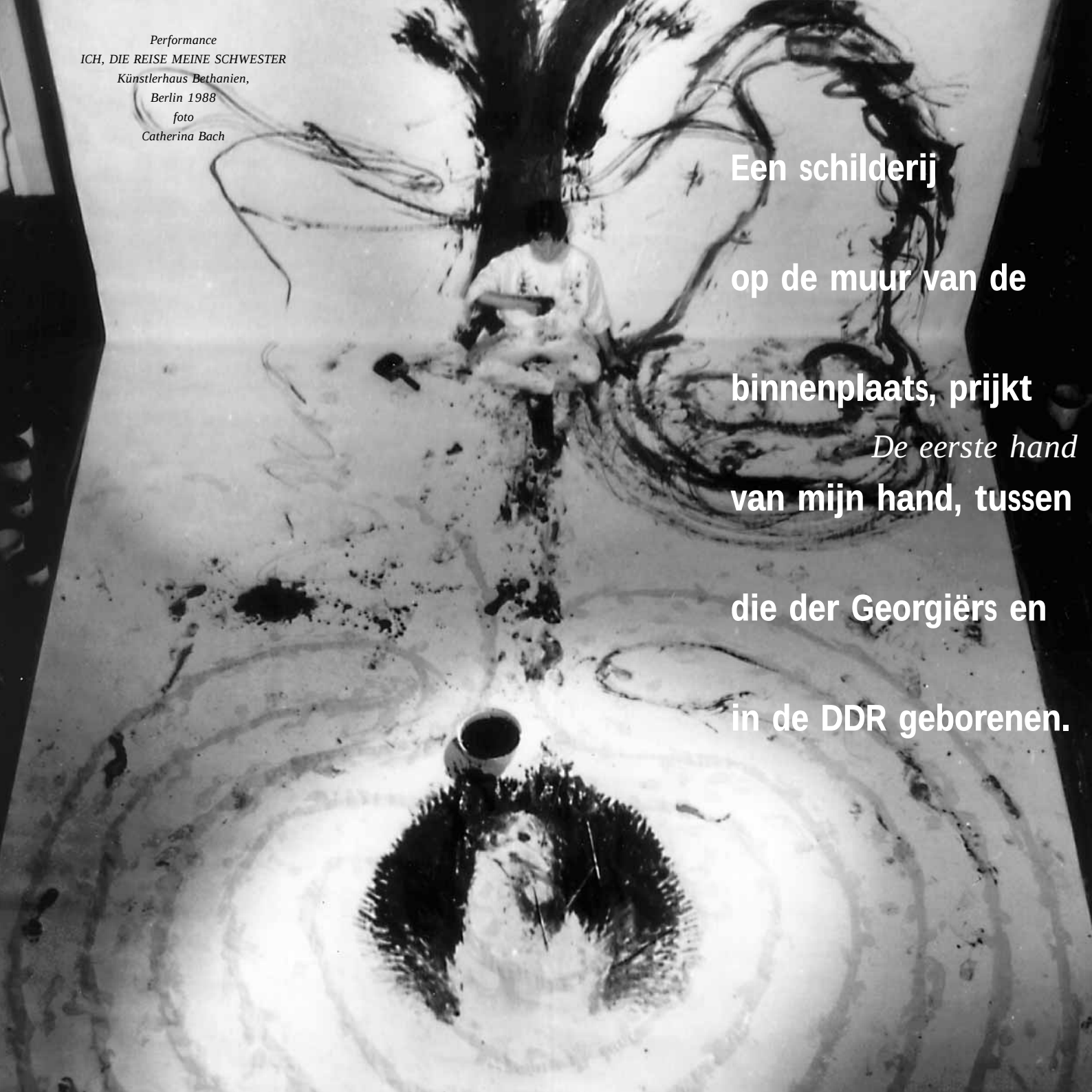
m'n stem gemaakt en later bewust aangevuld met kleur, krijt en geluid.

als ik zo werk, uit het diepst van mijn gevoel.

Ik heb ze met m'n stem gemaakt en later bewust aangevuld

met kleur, krijt en geluid.

Performance
ICH, DIE REISE MEINE SCHWESTER
Künstlerhaus Bethanien,
Berlin 1988
foto
Catherina Bach

Een schilderij
op de muur van de
binnenplaats, prijkt
De eerste hand
van mijn hand, tussen
die der Georgiërs en
in de DDR geboren.

Schönfließerstrasse 21
Oost Berlijn 1987:

*in een
oost-west verbinding.*

De schildering draagt de sporen van de performance van de vorige dag.

Het labrynth is zichtbaar tussen de wilde vegen. Het symbool misschien van

De schelp als grens,
lijfelijk maken?

tussen land en zee,
Hoe kan ik een schelp

aarde en water.
aarde en water.

Hoe kan ik een schelp
tussen land en zee,

lijfelijk maken?
De schelp als grens,

Het ritme van het
Kreta labyrint is van:

Buiten naar binnen

Buiten buiten

binnen binnen

buiten buiten

binnen buiten

een dagbeweging en
een nachtbeweging

de vastlegging, inklemming in een systeem...

AARDLIJNEN (1990)

Glastonbury 1990: Het labyrint rond de Avelontoren loop ik op een dag; buitencirkel, binnencirkel, buiten, buiten, binnen, binnen, buiten, buiten, binnencirkel. Zo kom ik verscheidene malen langs de dubbele spiraal. Als ik erbij ben, beproef ik ze. De ene biedt een zitplaats en is licht, als ik mijn ogen sluit beweegt en twinkelt het voor mijn ogen, de tweede is zwaar, hoe zwaar is de gang naar de dood? Er is ook een nieuw begin, ik laat jaloesie-concurrentieën competitiegevoelens achter mij. Vliëgend kom ik eruit! Steeds doemt de toren op over de zacht glooiende heuvel, ze vormen een wisselend landschap die ik met m'n camera vastleg. Mijn enkels krijgen het dan weer rechts, dan weer links te verduren. Bij de steen is de zon in de vorm van een ster. De laatste binnencirkels voeren bijna naar het doel en gaan dan toch weer naar buiten, naar beneden, voor ik eindelijk op de top ben. Ik loop 2x om de toren...

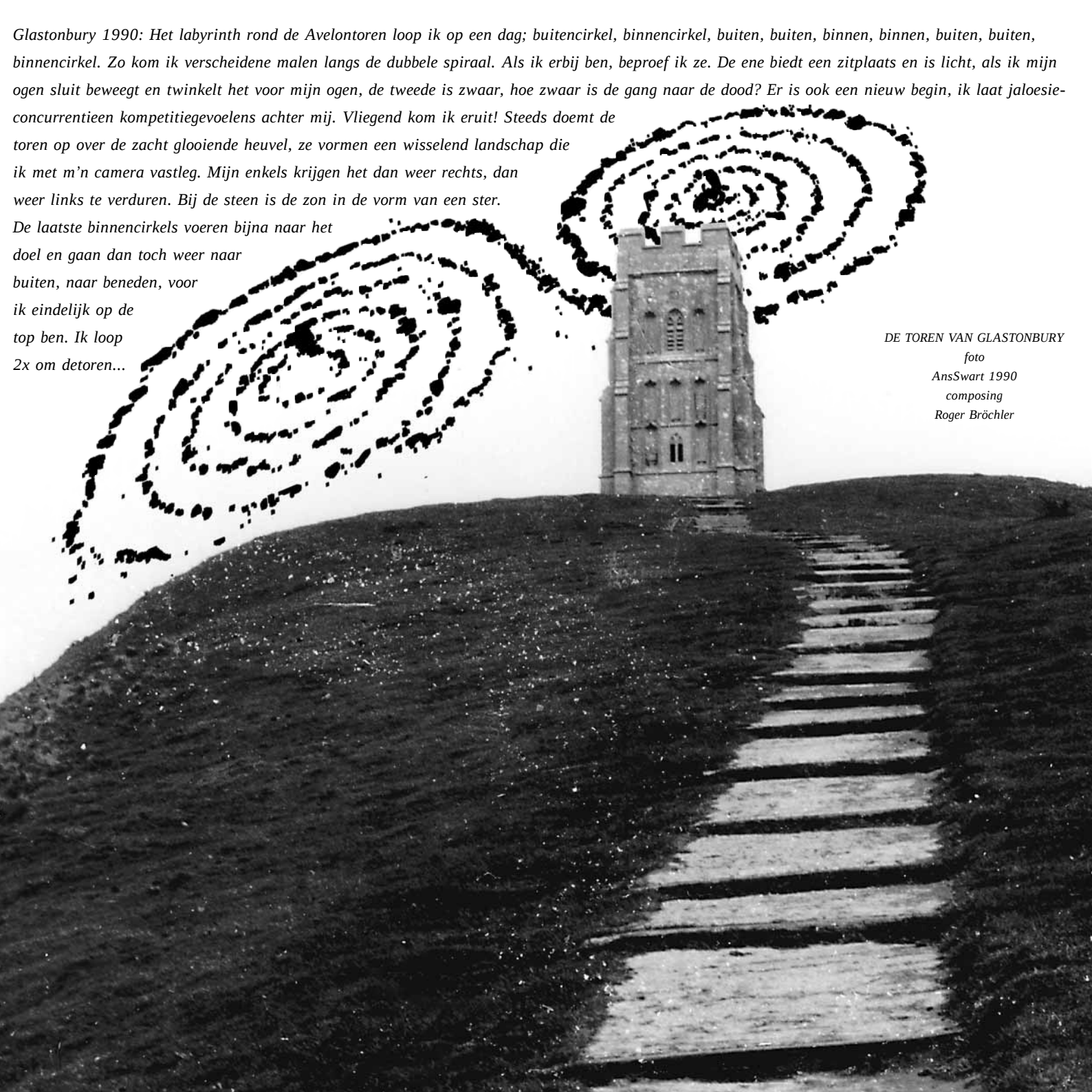
DE TOREN VAN GLASTONBURY

foto

AnsSwart 1990

composing

Roger Bröchler

The Painting is a magic land.

Kozanna Luca

AVESBURY (1990)

THE COVE (1990)

De oude wijsheid van stenen.

Puur te zijn, zonder smet.

Van drie werelden hiervoor.

De NEOLITIC en de MAYA.

To observe the mind and the body; is all where this practice is about.
Expressing

Just to pass your familiar self.
the inner experience. Improvising is everything about change. Ruth Zaporah

De stroomt zoekt zich een weg naar zee.
In de zee worden alle sporen uitgewist, alle verfsporen, alle bewegingssporen.

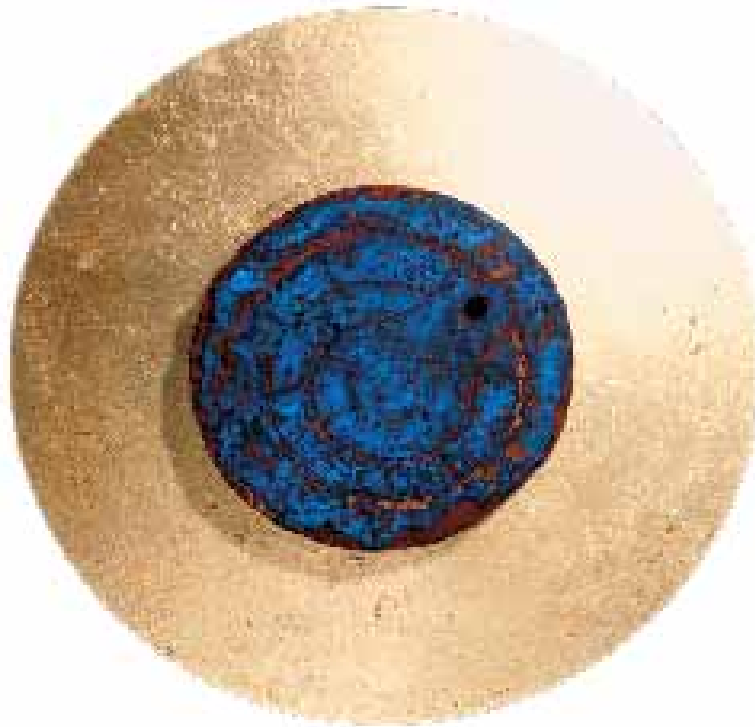
Het geluid van de zee is in zichzelf genoeg. Een eeuwig durend ritme.
Zelfs de doeken begrenzen een rivier niet.

Performance
LABDOMEN
met Birgit Ruttkowski en Peter Freysen
Maastricht 1989
foto
Marian Bakker

Mexico: Wat mij fascineert is het onbekende, is het snuffelen aan een geheel eigen wereld, met een eigen systeem, die mij ruimte laat voor invulling, gissen, voelen en fantaseren. Het gigantische en virtuose dat hieraan ten grondslag ligt, ook al bestonden er in

QUETZALCOATL (1991-1994)

die tijd devianten die tot uitsterven gedoemd waren. Wat deze mensen tot dan toe hadden opgebouwd was een rijke cultuur. Een UTOPIE in het verleden. Ik bewonder intens het vakmanschap en de eenvoud van uitdrukking; zo herkenbaar menselijk in haar monsters van de geest; de projectie.

Mexico 1991:

In de bus naar Comitan: Een beeld verschijnt in de lucht;
een arend met toegevouwen vleugels,
de snavel gekromd naar de aarde, schiet omhoog,
moeiteloos zich van de
aarde ontrukkent, met in
haar klauwen de slang
gekronkeld. Ik kijk ernaar
tot quetzalcoatl oplost in
het blauwe. Een wolk van
een fata mythe.

DE OFFERING (1991)

»Quetzalcoatl vecht tijdens de nacht
met de onderwereld.
s’Morgens komt hij rood uit
de strijd te voorschijn«

Comitan, Palenque:
Drie offerblokken voor de piramide.
Om 12 uur offer ik mij aan de zonnegod,
die recht op de pyramides schijnt.
Het offerblok verschroeid mij, ik laat mij afkoelen in het water...

Aarde, laat het moment mij vertellen wat er moet gebeuren:

Ik loop over het houtskool en druk het aan; ik lig op het doek, kies rood krijt en trek m'n lichaam na. Ik zet het doek recht overeind. Ik kies voor lascauxblauw, water en bindmiddel. Trek blindelings, m'n nu staande lichaam na tot de reikwijdte van m'n armen. Kalm en vanuit een innerlijke zekerheid maak ik elke stap; in het blauw zet ik nog eens mijn handen, de verf droogt langzaam. Ik ben in contact met het beeld, ik wil er lijfelijk mee in contact zijn, zo nauw, zo dichtbij en dat bevalt me. Het lichaamsvolume blijft wit, open ruimte. Nog eens omtrek ik mijn beeltenis met de kleur blauw. Geen kritisch oog dat mij belet deze lijnen te zetten. Nog eens de kleur rood; de aarde kleurt donkerder. Ik vul de lichaamsruimte in met kleuren zoals ze voor mij voelen. Aanvang of einde van een schilderij? Het is een vreemd gekozen beeld geworden, in die zin dat het mij verwondert; schilderij en performance tegelijk.

AARDE EN VLEGGEVOELEN (1992)

HART-HORIZON (1992)

Hoe voelt een slang, hoe voelt een slang die vliegt,

niet gebonden aan de aarde maar vrij?

Performance
IK HEB DE AARDE GELEERD...
Expositiezaal W.G.,
Amsterdam 1992
foto
Sjan Bijman

Het doek,

als een

partner,

WATER VAAS (1993)

met wie ik

een dialoog

aanga.

RODE VAAZ (1993)

GELE VAAZ (1993)

Kazuo Ohno

Dans is de zuiverste en meest abstrakte vorm

AnsSwart

waarin het universum zich kan openbaren.

De ziel is het lege vel papier, geïnspireerd
Voor een ongestoorde weergave,

door de verbinding met de kosmos.
moet het lichaam volkomen blank zijn,

De puurheid van een impuls, openheid
zodat de ziel het als een marionet kan bespelen.

om te ontvangen, het volgen slechts.
Zoals de foetus in de baarmoeder.

Sporen van

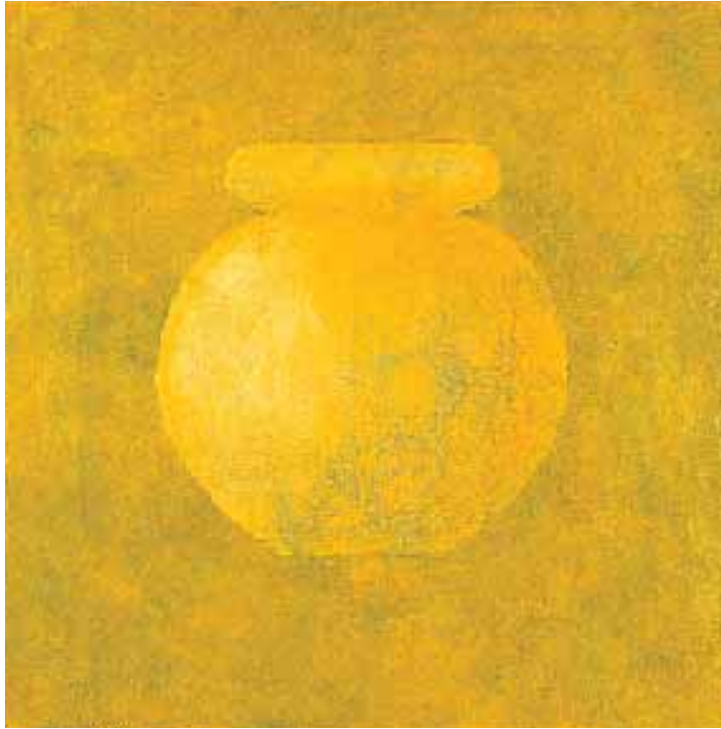

Z.T. (1994)

VAZEN BINNENSTE BUITEN (1993)

mijn lichaam, sporen van mijn

Z.T. (1994)

zijn.

Ik heb de elementen

van een vaas in me,

als antwoord op de vraag of ik

mezelf als vaas zou kunnen neerzetten.

Er is geen

verschil tussen mij en wat buiten mij is,

slechts mijn denken

deelt, bij de gratie van

het algemeen benoembare. In wezen is

het èèn en het

zelfde, wat ik ook schilder. Een schilderij

is een worsteling door de materie.

AnsSwart	Bibliography	Performance (selection):	
Born	1947 Alkmaar, North Holland, The Netherlands	1985	»Soundpainting«, in the festival »Look!... Music!« De Gele Rijder, Arnhem
Adress	AnsSwart Bilderdijkstraat 149 1053 KN, Amsterdam, NL 020 . 616 27 63	1985	Soundpainting with Ziggi & Benediction, musician from Denmark, in Chapel Casa de Pauw, Arnhem
Study		1986	»Coloured roads for Euridice«, Plan-K, Brussel
1977-1982	Academy of Art, Arnhem, The Netherlands	1987	»Per se Illustration?« with Birgit Ruttkowski, movement artist, Culture factory Salzmann, Kassel
1979-1994	Studies and workshops in movement, dance, voice painting and movement with: Anne Walzemann, Francis Verdonk, Pauline de Groot, Veronica van Stolk, Michiel d'Hondt, Kozanna Luca, Zulema Sendra, Britta Lieberknecht, Patricia Bardie, Michael Vetter, Kazuo Ohno, Bob Rease, Ruth Zaporah and others.	1987	»Ich, die Reise meine Schwester«, Künstlerhaus Bethanien, Berlin
Details		1988	»Ocean as/of love« with Silvia Nakach, musician, Sky-Light Dance studio, Berkely, California USA
1984	Stipend, Ministry of Culture The Netherlands	1989	»Labdomen« with Birgit Ruttkowski and Peter Freysen, actor, CCV Cultural Centre, Maastricht
1986	Membership GBK, Arnhem	1989	»Drei Wegen zu gehen«, with Kalle Mews, percussionist, Gallery Treppenhau Steglitz, Berlin
1986-1987	Studio in West Berlin	1989	»Gedoodverf«, with Stoffelina Verdonk, dancer, choreographer, Cultural Centre EKKO, Utrecht
1986-1987	BKR Subsidy arrangement for visual artists	1990	»Grenzfälle«, Cultural Centre Die Wabe, Berlin
1988	Studio in Amsterdam	1990	»About the loss of a loved one«, with Veronica van Stolk, choreographer and Miriam de Jong, mime, clown
1989	Membership BBK Amsterdam	1991	»Earth and Sky«, Exhibitionhall, W.G. area Amsterdam
1991	Mission of the Government of Amsterdam	1991	»Georgia, don't call me Soviet Union«, De Kelder, Amersfoort
Group exhibitions		1991	Performance with Gabriella Kachold, writer and the group Exterra X, Kunsthau Erfurt BRD
1985-1990	Commanderie van St. Jan, Nijmegen. Membership exhibition.	1992	»Caminante, no hay camino«, Espais, Centre d'Art Contemporani, Gerona, Spain
1986	Plan-K, Brussel, Belgium, »Vitalistische zomersalon«	1992	»Aura des Hauses, ein Dialog«, with Verena Kyselka, Cnemidophorus Uniparens, Knaackstrasse 92, Berlin
1988	Gallery Xenia, Overasselt, near Nijmegen	1992	»Haut des Hauses«, with voices from Christina Svane Anja Stork and Veronica van Stolk, Kunsthau Erfurt BRD
1989	Cultural centre EKKO, Utrecht, theme: »Dead«	1994	»Zoete koek, storm«, inco-operation with Anneke Barger, Miriam de Jong, Veronica van Stolk and Zulema Sendra Vondelchurch, Amsterdam
1990	Milky way Gallery, Amsterdam, »De Flanerende Blik«	1994	»Quetzalcoatl« with Verena Kyselka, Kunsthausgallery Erfurt BRD
1990	Nobel Gallery, Utrecht	1995	»The magic of colours«, Kunsthau Erfurt BRD
1993	Deelraadkantoor Oud-West, Amsterdam		
1993	Der AA-Church, Groningen, »GKK, AA Art 1993«		
1994	Vondelchurch, Amsterdam		
Solo exhibitions			
1986	Gallery Het Museum, Amersfoort		
1986	Gallery Oude Gracht 380, Utrecht		
1987	Atelier Angela Rummel, Kreuzberg Berlin		
1987	Gallery Bereitenanger 15, Munic, BRD		
1988	Galery Vendemmia, Berlin		
1990	Deelraadkantoor Oud-West, Amsterdam		
1992	Galery Art & Industry, Breda		
1995	Van Arkelzaal, Milieu- en Stedelijke Woningdienst, Amsterdam		
			»Thanks to those who played an inspiring role in my development and who collaborated with me to present this catalogue. May it inspired others. Thanks to the Voorzieningenfonds voor Kunstenaars and the city-government of Amsterdam«
			AnsSwart

Publications:

1985	Catalogue Ans Swart, Soundpaintings, introduction written by Ans van Berkum
1986	Arnhem Catalogue Festival »Look!... music!«, by Maarten Beks
1988	New Art Examiner,Time arts; review by Raphel Ardeo
1991	»Sirene«, information about woman in art productions interview by Petra Nelstein.
1992	Catalogue »Multimedialistinnen«, by Gabriele Stötzer

Teachings:

1987	Reading at the Hochschule der Künste, Berlin; »Performance women artists in The Netherlands«
1990	Workshop in co-operation with Stoffelina Verdonk, Dodance Oskola
1990/91	International performance workshop »Colour, sound and movement, in co-operation with Zulema Sendra (voice) and Birgit Ruttkowski (movement) in Gerona
1992/93	International performance workshop with Francis Verdonk (spacialist) and Veronica van Stolk (mime-movement) in La Miana, Gerona, Spain

Text ©Francis Verdonk, Amsterdam
Multidisciplined artist, professionally trained as a performer, a dancer, a sculptor. Author of different articles and books on (architectural) space and philosophy.
Main concentration on the interrelation of fenomenae and the underlying structure of universal laws.
Teacher of arts and movement at several academies of fine arts. Some of her larger artprojects were performed in the Stedelijk Museum of Amsterdam.

Translators English Christina Svane, Amsterdam
German Gabriele Stötzer, Utrecht

Catalogue cooperation between
Roger Bröchler, Düsseldorf & AnsSwart, Amsterdam
Paper CranesCrest, Simpson UK
Type AT Rotis, Otl Aicher, Germany
Printings 350

©AnsSwart 1995

Pages Titels:

Titel	QUETZALCOATL 60 cm. ø acryl/papier, 1991
2	IJL VERBONDEN 120x140 cm. acryl/linnen, 1990
3	LOOSING WEIGT 100x120 cm. acryl/houtskool/linnen, 1988
4	BLAUWE VAAS, 60x80 cm., olieverf/linnen, 1993
5	ZONDER GRENZEN, 40x50 cm., olieverf/linnen, 1993
6	Performance: WANDERER..., in Pelze Multi-Media, Berlin, 1987, foto: Roswitha Baumeister
7	ALARM STUFE EINS, 5 (70X100cm.), acryl/krijt/papier, Berlin,1987
7	VOOR DE VAL VAN DE MUUR, 5 (70X100cm.), acryl/krijt/papier, 1989
9	SLANGEVUUR, 5(50x65 cm.), acryl/krijt/papier, 1989
9	BRIEVEN AAN DE DDR, vier uit een serie van zes tekeningen, acryl/krijt/papier, 1988
11	Performance: ICH DIE REISE MEINE SCHWESTER, Kunstlerhaus Bethanien, Berlin. foto: Catharina Bach, 1988
12	ADEMTOCHT, 7(70x100 cm.), acryl/pastel/papier, 1990
12	TUSSEN LAND EN WATER, 2(56x76 cm.), acryl/krijt/papier, 1992
13	AARDLIJNEN, 5(70x100 cm.), acryl/krijt/papier, 1990
15	DE TOREN VAN GLASTONBURY, foto: AnsSwart 1990
16	AVESBURY, 30x40 cm., acryl/krijt/papier, 1990
16	THE COVE, 30x40 cm., acryl/krijt/papier, 1990
17	AVELON, 5(50x65 cm.), acryl/krijt/papier, 1990
17	BINNEN OEVERS, 5(70x100 cm.), acryl/krijt/papier, 1989
19	DON'T PUSH THE RIVER, 5(90x120 cm.), acryl/krijt/linnen, 1991
19	MEXICAANS LICHT, 5(70x100 cm.), acryl/krijt/papier, 1991
21	Performance: DREI WEGEN ZU GEHEN met Kalle Mews percussionist. foto: Marian Bakker, 1989
22	QUETZALCOATL, 20 cm. ø en 36 cm. ø, acryl/hout, 1991/1994
23	DE OFFERING, 140x160 cm., acryl/krijt/linnen, 1991
24	AARDE EN VLEGGEVOELEN, 150x200 cm., acryl/krijt/linnen, 1992
24	HART-HORIZON, 150x200 cm., acryl/krijt/linnen, 1992
25	Performance: IK HEB DE AARDE GELEERD... Expositiezaal W.G, Amsterdam. foto: Sjan Bijman, 1992
26	WATER-VAAS, 90x120 cm., acryl/linnen, 1993
27	RODE VAAS, 70x95 cm., acryl/olieverf/linnen, 1993
27	GELE VAAS, 70x90 cm., acryl/olieverf/linnen, 1993
28	VAZEN BINNENSTE BUITEN, 5 (24X30 cm.), acryl/papier, 1993
28	Z.T., 3 (90x90 cm.), olieverf/linnen, 1994